
Waardigheidsrichtlijn D.Z. Euros

Voor je ligt de waardigheidsrichtlijn. In deze waardigheidsrichtlijn kun je lezen wat je allemaal moet kunnen en weten om waardig te worden voor de boten van D.Z. Euros. Deze richtlijn is de opvolger van het waardigheidsreglement. Omdat het echter geen harde regels zijn, maar een leidraad, is in 2012 gekozen om het ook deze status en naam te geven.

Omdat dit document slechts een richtlijn is kunnen er geen rechten worden ontleend. Wel kan het je, als je waardig wilt worden voor een bepaalde boot, helpen met inschatten hoever je bent met het behalen van die waardigheid. Tevens kan dit document waardigen helpen bij de overweging om al dan niet een stem aan iemand toe te kennen.

Versie 11 april 2015

Inhoudsopgave

Inleiding	2
Laser 2	3
Varianta 18	7
Waterrat	11
Jaffa	15

Inleiding

Waardig zijn houdt in dat je 'zelfstandig mag varen met de boot waarvoor je waardig bent, op het voor die boot toegestane vaarwater' (HR 12.2). Dit houdt ook in dat je op de hoogte bent van je eigen mogelijkheden en beperkingen en hiernaar handelt. 'Bovendien mag je anderen die waardig willen worden een handtekening geven' (HR 12.2) voor hun waardigheid.

Waardigheid is iets unieks binnen onze zeilvereniging. Ten eerste omdat je met een behaalde waardigheid buiten de vereniging erg weinig kunt, in die zin dat er geen officieel diploma aan gekoppeld is. Ten tweede omdat buiten de vereniging behaalde diploma's niet zonder meer gelden binnen onze vereniging. Het is wel zo dat de eisen voor waardigheid voor een bepaalde boot deels overeenkomen met de CWO-eisen. Naar bepaalde aspecten zal bij waardigheid iets minder gekeken worden, terwijl bepaalde specifieke kenmerken van Eurosboten extra aandacht krijgen. Voor de mensen die voor of tijdens hun Euroslidmaatschap al enkele CWO diploma's gehaald hebben zal het behalen van een waardigheid waarschijnlijk niet erg moeilijk zijn. Anderzijds hebben Euros-waardigen bij een zeilschool een duidelijke voorsprong op beginnende en misschien zelfs gevorderde zeilers.

Zoals al aangegeven, kennis van specifieke eigenschappen van Eurosboten is van belang voor waardigheid. Dit houdt in dat je per type boot apart waardig verklaard moet worden. In dit waardigheidsreglement komen de eisen voor waardigheid voor de verschillende boten aan de orde. Deze eisen staan ook in het Euros-ID.

Mocht je nog vragen of opmerkingen hebben naar aanleiding van dit document, neem dan contact op met iemand van de instructiecommissie (instructie@euros.nl).

Waardigheidsverklaring

Regels over waardigheid vind je in het Huishoudelijk Reglement, artikel 12.

Op het moment dat jij denkt het aan te kunnen om verantwoord en zelfstandig een bepaalde boot te gaan schipperen, je op de hoogte bent van de waardigheidsrichtlijnen van die boot en je jouw mogelijkheden en beperkingen kent en ernaar handelt, onderneem je zelf actie. Hiervoor stap je op waardigen af en vraag je of zij goed willen opletten hoe je vaart. Als deze waardigen jou goed genoeg vinden varen om waardig te worden, zullen zij een waardigheidsverklaring schrijven. Dit kan variëren van een bierviltje tot de achterkant van een theepakje. Daarop schrijven zij in ieder geval dat zij jou waardig verklaren, maar het kan ook een leuk verhaaltje worden. Dit ondertekenen zij met hun naam en handtekening. Tevens moet jij jezelf waardig verklaren en hun verhaal dus ondertekenen met naam en handtekening. Je mag ook zelf nog een stukje schrijven.

Vanaf het moment dat je waardigheidsverklaring in bezit is van de secretaris en je dus officieel waardig bent, kan je zelfstandig een boot in uitgifte nemen en mag je ook zelf mensen waardig verklaren. Het wordt sterk aanbevolen dit pas te doen als je al enige tijd waardig bent voor die boot. Net als bij autorijden is het ook bij zeilen zo dat je nog veel bijleert als je zelfstandig gaat varen. Ook kun je in het begin waarschijnlijk nog niet goed beoordelen in hoeverre anderen aan de eisen voldoen.

Laser 2

Algemeen

De Laser 2's zijn de zwaardboten van de vereniging. De boten liggen in Akkrum bij jachthaven 'Tusken de Marren'. Er liggen twee boten. Alle onderdelen liggen in de laserkist, deze gaat mee tijdens een evenement. De mast en giek liggen naast of in de boot.

Wissel zo weinig mogelijk onderdelen tussen de boten uit. Op deze manier houden de boten allebei een complete inventaris. Uitzondering hierop zijn de wetsuits, zwem- en trapezevesten. Deze zijn door elkaar te gebruiken, naar voorkeur. De inventaris moet altijd worden gecontroleerd. Als er iets mist wordt de laatste gebruiker aansprakelijk gesteld, tenzij deze kan aantonen dat het zijn of haar schuld niet was.

De eisen voor waardigheid

Iemand kan waardig verklaard worden als die gene:

- Goed bekend is met alles wat tot nu toe beschreven is;
- De regels voor waardigheid, waardig verklaren en uitgifte kent;
- Praktijkeisen beheerst;
- De theorie-eisen goed kent en toepast;
- Weet hoe de boot moet worden achtergelaten;
- De kwetsbare punten van de Laser 2 kent.

Kwetsbare punten Laser 2

- Deukjes en krassen in roer en zwaard zijn funest voor de stroomlijn. Reparatie is gedurende het seizoen niet uitvoerbaar.
- Pas op als je langs de mast wilt lopen. De boot ligt om voor je het weet.
- Je mag absoluut niet in de boot staan als hij niet in het water ligt.
- Een Laser 2 steekt 1,10 meter. Dit is dieper dan bijvoorbeeld De Witte Draeck of een Valk. Je loopt daardoor veel sneller vast. Het zwaard kan stukgaan bij vastlopen. Trek dus het zwaard een stuk omhoog als je niet zeker weet of het water diep genoeg is.
- Bij het overeind zetten na omslaan mag je niet op het uiteinde van het zwaard gaan staan, anders breekt het zwaard.
- Let er bij het omslaan op dat je met de trapezehaak geen krassen in de boot maakt.
- Zet zo kort mogelijk spanning op de zeilen: zo laat mogelijk spannen en na het zeilen

direct weer ontspannen. Dit geldt onder andere voor de onderlijkstrekker, de voorlijkstrekker, de neerhouder en de fokkeval.

- Let er bij alle trim op dat onderdelen niet overbelast worden.

Eisen praktijk

- *Optuigen van de boot:* mast zetten en strijken. Vallen aanslaan, zeillatten in het grootzeil doen, neerhouder bevestigen en alle andere lijnen inscheren. Boot in het water leggen over een rol, met de strandtrailer of met veel mensen tillen. Dan roer aanhangen.
- *Hijsen en strijken:* De fok moet eerst gehesen worden en daarna het grootzeil. Strijken in omgekeerde volgorde. Vallen opschieten en wegbergen. De boot nooit opgetuigd laten liggen. Als je voor langere tijd aanlegt moet je het grootzeil strijken, het onderlijk ervan ontspannen, de fokkenval lossen zetten en de fok oprollen en vastbinden rond de voorstag.
- *Omgaan met onervaren mensen:* Leer anderen in- en uitstappen. Zorg hier ervoor dat het zwaartepunt laag in het midden van de boot blijft. Stap indien nodig eerst zelf in de boot zodat je tegengewicht kunt bieden. Laat zwemvest, pak en trapezebroek aantrekken als dat nodig is. Onervaren mensen desnoods instrueren over omslaan.
- *Spinnakeren:* Ga alleen spinnakeren als je hier genoeg ervaring mee hebt. Als je wilt spinnakeren moet je onder alle omstandigheden kunnen zetten en strijken. De rollen van de stuurman en de fokkenist moeten bekend zijn. Weten dat je moet afvallen als de boot te schuin gaat.
- *Boot nachtklaar maken:* Zelflozers dicht doen, zwaard eruit halen, roer eraf halen en de boot op de kant trekken, letten op ruimte voor de mast. Let er bij het op de kant trekken van de boot op dat het polyester niet beschadigd raakt, bij voorkeur de strandtrailer gebruiken, anders zorgen voor genoeg bescherming. Natte zeilen te drogen hangen, droge zeilen losjes oprollen.
- *Stand en bediening van de zeilen:* Stand van grootzeil en fok bij de verschillende koersen (ruwweg) kennen. Zeilen laten vieren tot ze net niet killen, of beter: gebruik maken van de tell-tales. Oploeven en afvallen met de juiste schootvoering van zowel grootzeil en fok beheersen. Je moet de boot rechtop kunnen zeilen, oftewel neutraal op het roer.
- *Sturen en roerbediening:* Zowel rechtop als een bocht kunnen varen met gebruikmaking van de helmstokverlenger (joystick) met een bovenhandse greep. Het geven van overmatig roer vermijden. De helmstokverlenger kunnen overpakken bij een overstag of gijp. Weten dat je de zeilen moet laten vieren of moet oploeven als de boot te schuin gaat (afvallen indien je onder spi vaart).
- *Overstag gaan:* De gangbare commando's voor overstag gaan kennen en gebruiken. Zorg voor voldoende snelheid en ruimte.
- *Gijpen en gijp kunnen vermijden:* Je moet kunnen zien aankomen wanneer gegijpt moet worden. Kunnen gijpen op de voor zwaardboten goede manier, waarbij de stuurman aan de toekomstige loefkant zit en de bemanning voor het overkomen van de giek zorgt. Gijp kunnen opvangen zonder al te grote koerswijzigingen. Maak een

stormrondje indien nodig.

- *Afvaren van hogerwal en langswal:* Andere vaartuigen niet hinderen. Bij wegvaren van langswal voldoende snelheid hebben. Over de goede boeg wegvaren bij een hogerwal. Eventueel fok bak en zwaard omhoog gebruiken.
- *Aankomen op hogerwal en langswal:* Op een van tevoren uitgekozen plaats landen met een eenvoudig afhoudbare snelheid. Sliplanding en opschieter goed beheersen. De manoeuvre afbreken en overdoen als hij dreigt te mislukken. Zorgen dat de fokkenist de boot afhoudt.
- *Omslaan en oprichten van de boot:* Weten in welke situaties zwaardboten omslaan. Na het omslaan nagaan of men compleet is (niemand onder een zeil, vast in trapeze, etc). Schoten uit de klem halen en eventueel de spi strijken. Boot halve wind of hoger rechttop trekken door dicht tegen de romp op het zwaard te gaan staan. Eventueel fokkenschoot van de loefkant gebruiken. Halve- of ruimewinds droogzeilen met zelflozers open. Rekening houden met sterk toegenomen gewicht als er water in de boot staat. Voorkomen dat de boot doorslaat, door iemand z.s.m. naar masttop te laten zwemmen en een drijver in de top van de mast te hangen, de mast is namelijk van aluminium en stroomt vol met water en modder. Voorkomen dat iemand aan de mast gaat hangen.
- *Zeilen bij zwaar weer:* Goed weten wat te doen bij harde wind. Voldoende ervaring hiervoor aan boord hebben, niet gaan varen als men niet zeker is. Belangrijkste punten zijn: altijd zwemvesten gebruiken, goede kleding en borgen van inventaris, gebruik van de overloop (lijn strakker), stand van zeilen en zwaard in verband met neutrale trim.
- *Bootvervoer:* Hoe het beste gesleept te worden: waar sleeplijn bevestigen, hoe bochten nemen (meesturen met sleepboot). Men dient zich, voordat men de boot met een trailer gaat vervoeren, goed op de hoogte te stellen van de techniek hiervan. Met name de ondersteuning en inklemming van de boot, mast, giek, roer en zwaard zijn belangrijk. Zorg ervoor dat er niets kan rammelen. Boot opbinden met een lijn boven de achterste steun en een lijn bij de boeg. Schud aan de trailer om te kijken of alles goed vast zit. Mast in het midden strak naar beneden trekken ter hoogte van de doft. Zo snel mogelijk ook weer ontspannen.

Eisen theorie

- *Reglementen:* Goed kennen en toepassen van de regels van het BPR.
- *Knopen en steken:* Het op juiste wijze en plaats leggen van alle aan boord gebruikelijke knopen en steken. Tevens beleggen van kikkers en klemmen en het opschieten van vallen en lijnen beheersen.
- *Manoeuvres:* Van de bij 'praktijk' genoemde manoeuvres goed de handelingen kennen en de volgorde ervan verklaren. Ook loef- en lijgierigheid kunnen verklaren en weten hoe men dit verhelpt.
- *Jachtetiquette:* kennis hebben van gedragscodes op het water.

Achterlaten van de boot

- Alle losse onderdelen (peddel, hoosblik, roer, zwemvesten, trapezebroek, schoten, zeilen, landvasten) moeten in de boot gelegd worden. Let erop dat er geen losse harpjes aan de boot blijven, maar hou die bij de zeilen. Leg geen zware voorwerpen (roer, giek) boven op de zeilen.
- Zeilen opgerold in de boot leggen. Probeer natte zeilen te drogen tijdens het aftuigen zodat ze daarna kunnen worden opgerold. Als het drogen niet lukt moet je de zeilen uithangen. Als de schoten nat zijn niet opschieten, maar netjes los leggen.
- Boten die niet op de trailer gelegd worden, moeten op de kop worden gelegd.
- De mast netjes opbinden, zodat vallen, stagen, enz. niet in de knoop komen te zitten.
- Zelflozers openzetten.
- De boot goed schoonmaken, zowel buiten als binnen. Als het goed is zijn hiervoor sponzen, een borstel en allesreiniger aanwezig. Zorg dat de luchtkasten droog zijn (1 cm water in de luchtkast is niet goed genoeg).
- Controleer de boot en alle onderdelen op schade. Kijk met name goed of de vallen al aan vervanging toe zijn. Zodra er iets van slijtage te zien is moeten ze vervangen worden. Neem onderdelen die niet ter plaatse gerepareerd kunnen worden mee naar Enschede.
- Eventuele schade en bijzonderheden doorgeven aan het bestuur.

Varianta 18

Algemeen

Euros heeft één boot van het type Varianta 18, De Witte Draeck. Deze boot biedt plaats aan vier mensen om te zeilen of te slapen. De Witte Draeck ligt in Akkrum in jachthaven 'Tusken de Marren'. De Witte Draeck is als instructieboot de directe opvolger van Jonkie en de drempel om waardig te worden voor deze boot wordt zo laag mogelijk gehouden.

De Varianta 18 is erg geschikt voor het zeilen in Friesland. De boot heeft een toplicht, zodoende kan er ook 's nachts gevaren worden. Naast de zeilen is De Witte Draeck uitgerust met een buitenboordmotor en een vaarboom om voor de nodige voortstuwing te zorgen als zeilen geen optie is.

Het leuke aan De Witte Draeck ten opzichte van Jonkie is dat je er ook op het IJsselmeer en de Waddenzee mee kunt varen. Dit brengt echter ook nieuwe uitdagingen met zich mee, maar ook zonder deze uitdagingen aan te gaan kun je waardig worden, al kan je dan niet het volledige vaargebied bevaren. Hoewel het IJsselmeer gewoon een groot meer mag lijken, is het toch wel een stuk lastiger dan binnenwater. Als een bemanningslid uitgaat of zeeziek wordt, zijn er niet zomaar uitwijkmogelijkheden en zal je dus zowel voor deze persoon moeten zorgen als doorvaren. Dit kan een hele uitdaging zijn. De Waddenzee is nog een stapje ingewikkelder vanwege het getij. Een erg belangrijk aspect van de waardigheid is dan ook weten wat je wel en wat je niet aankunt. Nooit op het IJsselmeer komen omdat je het te lastig vindt is niet erg, halverwege in de problemen komen wel. Denk dus bij iedere tocht na of de omstandigheden en de huidige bemanning het toestaan deze tocht te maken. Schipperen is een hele verantwoordelijkheid, maar ook een heel leuke ervaring.

Voor vertrek

Controleer altijd de inventaris voor je vertrekt met behulp van de checklist in de belangrijke papierenmap. Mist er iets na jouw vertrek dat daarvoor nog aanwezig was, dan draai jij voor de kosten op. Controleer de zeilen op scheuren en check de zeillatten en kijk of de verstaging nog goed geborgd is. Lees het logboek even door en meld je bij de havenmeester af voor je vertrek (niet aanwezig: een briefje werkt ook).

Eisen praktijk

Voor het behalen van de Variantawaardigheid moeten de volgende punten in voldoende mate beheerd worden:

- *Zeilklaar maken:* Huikje verwijderen, fok aanslaan, vallen aanslaan, fokkeschoten bevestigen.
- *Klaarmaken voor de nacht:* Vallen loshalen en klappervrij aan de mastvoet bevestigen, fok droog in zeilzak, grootzeil opdoeken, grootzeilval aanslaan als kraanlijn, huikje aanbrengen, rommel opruimen en controleren of schip nog goed vastligt.
- *Verhalen van het schip:* Zonder gebruikmaken van de motor maar met spierkracht,

daarbij niets beschadigend, het schip kunnen verplaatsen. Denk er aan dat je met één lijn niet kunt sturen. Beter is met twee mensen en twee lijnen, een voor en een achter, dan kan er nog geremd worden met de lijnen. Het beste jaag je door een zo lang mogelijke lijn in de mast van de boot te hijsen en daar mee te jagen.

- *Hijzen en strijken van de zeilen:* Ga eerst met de kop in de wind liggen, zo nodig verhalen. In principe moet je eerst het grootzeil hijsen en pas daarna de fok. Bij het strijken geldt de omgekeerde volgorde. De manoeuvre moet je ook varend beheersen. Grootzeil en fok moet je kunnen opdoeken.
- *Opdoeken:* Grootzeil en fok moet je kunnen opdoeken.
- *Stand en bediening van de zeilen:* Onder alle koersen de stand van de zeilen weten. De sturende werking van de zeilen kennen. Alleen gaan gennakeren als je hier genoeg ervaring mee hebt.
- *Overstag gaan:* De overstag moet doelmatig gebruikt worden, maar bovenal veilig en volledig onder controle. Zorg voor voldoende snelheid en ruimte.
- *Gijpen en een gijp kunnen vermijden:* De gijp moet vooral doelmatig gebruikt worden, en veilig en volledig onder controle. Maak zo nodig een stormrondje.
- *Opkruisen in alle wateren:* Maak in druk vaarwater effectief gebruik van de korte en lange slag. Inzicht hebben in het moment wanneer je een overstag het beste kunt maken en wat er vervolgens bij komt kijken. Zorgen dat je hoog genoeg aan de wind vaart om zodoende onnodige meters te vermijden.
- *Aanleggen aan hoger-, langs- en lagerwal:* Op een van te voren uitgekozen plaats landen met een lage snelheid. Sliplanding en opschieter goed beheersen. De manoeuvre afbreken en overdoen als hij dreigt te mislukken. Snelheid kunnen regelen door middel van aantrekken en vieren van het zeil. Bij aanleggen op lagerwal de zeilen strijken op een bovenwinds punt, leg landvasten klaar en hang de stootwillen op aan de goede kant. Dobber, wrik of motor naar de lagerwal. Denk aan de giek die over de kant hangt als je aan de kant komt. Denk eraan om (indien nodig) de gennakerboom weg te halen voordat je aanlegt.
- *Afvaren van hoger-, langs- en lagerwal:* Over de goede boeg wegvaren. Bij lagerwal kun je gebruikmaken van de giek, wrikriem of de motor. Zorg ervoor dat het hijsen in één keer goed en soepel gaat want bij een beetje krachtige wind kan er een hoop misgaan.
- *Afmeren van het schip:* Je moet het schip langszij aan een steiger, aan een ander schip of tussen palen af kunnen meren met behulp van landvasten en springen. Lijnen moeten lang genoeg zijn en de juiste knopen en steken dienen te worden gebruikt.
- *Man-over-boordmanoeuvre:* Deze manoeuvre goed beheersen om de drenkeling snel en veilig uit het water te kunnen halen.
- *Nemen van bruggen en sluizen:* Je moet de brug- en sluisseinen kennen. Opletten dat mast en giek de brug niet raken. Let goed op het andere verkeer. Juist hierbij gebruik kunnen maken van motor en/of vaarboom.
- *Ankeren:* Bij het ankeren moet er vooral op gelet worden of de ankergrond goed is, en of de ankerplaats veilig is. Controleer of je na ankeren op dezelfde plaats blijft liggen (geen 'krabbend anker'). Steek minimaal 3x de diepte aan ankerlijn.

- *Loskomen van de grond:* Je moet kunnen loskomen van de bodem wanneer je bent vastgelopen. Dit kan met behulp van zeilen, gewichtstrim, vaarboom, motor of hulp van een ander schip. Principe van geforceerde gijp en snelle overstag kennen en toe kunnen passen.
- *Varen op de motor:* Je moet de voor de motor specifieke eigenschappen kennen en weten hoe slepen werkt. Op de motor zowel voor- als achteruit kunnen varen en aan kunnen leggen.
- *Kunnen reven en de noodzaak ervan kennen:* Weten wanneer gereefd moet worden en een rif kunnen steken. Volgorde van reven kennen. Ook ontreven moet beheerd worden.
- *Mast zetten en strijken:* De zeilen strijken, giek losmaken en in het gangboord leggen. Vervolgens met de fokkenval en de strijktalie de voorstag van spanning halen, losmaken en vervolgens voorzichtig de mast naar beneden begeleiden en in de mik leggen. Controleren of alle lijnen en stagen in de boot liggen en niet in het water terecht kunnen komen. Mast zetten in omgekeerde volgorde.
- *Bomen:* Doelmatig gebruik kunnen maken van de vaarboom, voldoende snelheid kunnen maken en houden.
- *Inzicht in het weer:* Op de hoogte zijn van het weer en hier rekening mee houden bij je plannen. Op tijd reageren op weersveranderingen.
- *Manoeuvres plannen:* Bij manoeuvres veilige plannen maken en deze duidelijk communiceren met de rest van de bemanning.
- *Zorgen voor de bemanning:* Zorg voor de veiligheid en gezondheid van je bemanning, inclusief jezelf. Denk hierbij ook aan het voorkomen en omgaan met zeeziekte.
- *Navigeren:* Kunnen navigeren op binnenwateren, alleen het IJsselmeer en de Waddenzee opgaan als je daar voldoende ervaring mee hebt.

Eisen theorie

- *Vaarregels:* De voornaamste regels uit het BPR kennen. In ieder geval 'goed zeeman-schap', 'stuurboordswal', 'bakboord-stuurboord', 'loef-lij', 'zeil-spier-motor'. Tevens weten wanneer een ankerbol nodig is. Enkele lokaal geldende regels zoals omtrent zeilen op het P.M.-kanaal kennen.
- *Schiemanswerk:* Voornaamste knopen en steken beheersen. In ieder geval paalsteek, platte knoop, slipsteek, mastworp, achtknoop en kikkerbelegging (weinig slagen, één halve steek). Ook het opschieten van lijnen moet beheerd worden.
- *Motor:* De Witte Draeck heeft een 4pk-viertaktmotor die loopt op benzine. De start- en stopprocedure kennen (benzinekraan, dodemanskoord, bij starten niet teveel gas, juist gebruik van de choke). Kunnen omschakelen van voor- naar achteruit. Weten hoe het motorslot werkt en hoe je de externe tank vol moet tanken. De motor heeft een interne olietank, deze kan gaan lekken als de motor van de boot wordt gehaald en verkeerd wordt neergelegd.
- *Jachtetiquette:* De belangrijkste dingen van jachtetiquette weten en toe kunnen pas-

sen (bijvoorbeeld vlagvoering, beleefdheid).

Achterlaten van de boot

Voor je de boot achterlaat, moet je de volgende dingen doen:

- Inventaris controleren. Als jij iets kwijt hebt gemaakt moet je zelf voor vervanging zorgen.
- Alle bederfelijke waar meenemen of weggooien, in ieder geval niet aan boord laten.
- De afwas doen en de thermoskannen ontspoelen en open laten staan.
- Binnen schoonmaken met een sopje van allesreiniger en Dettol. Denk aan alle opbergvakken.
- Dek schrobben met een borstel en slotwater, nooit een schuursponsje of schuurmiddel gebruiken. Als het dek erg smerig is kun je allesreiniger toevoegen.
- Bakskisten schoonmaken met allesreiniger. Kuipvloer alleen met water schoonmaken.
- Waterlijn schoonmaken met een spons of zachte borstel.
- Natte doekjes uithangen.
- Zeilen netjes opvouwen en natte zeilen drogen. Eventueel uitleggen in het vooronder als ze nog niet droog zijn als je vertrekt. Natte zeilen nooit opvouwen.
- Huikje over het grootzeil doen.
- Aan beide zijden van de boot stootwillen hangen.
- Benzinekraantje dichtdraaien.
- Beluchting van de benzinetank dichtdraaien.
- Motorslot op motor doen (motor niet opklappen, anders is hij erg kwetsbaar).
- Aftanken of anders ruim voldoende benzinegeld achterlaten.
- Vallen netjes wegbinden, anders klappert het zo.
- Vlag, gennakerboom, puts en benzinetank binnenleggen.
- Logboek invullen, bijzonderheden apart vermelden en na thuiskomst over de mailinglijst sturen.
- Boot afsluiten en controleren of zij goed vastligt.
- Eventuele schade en bijzonderheden doorgeven aan het bestuur.
- Vochtige kussens in de kajuit rechtop zetten.

Waterrat

Algemeen

Van het type Waterrat heeft Euros twee boten: Teerling en Raaskal. Het zijn vierpersoonsboten die zowel in Friesland, als op het IJsselmeer en de Waddenzee kunnen zeilen. Daarnaast zijn ze ook uitgerust met een buitenboordmotor en wrikriem. Ook beschikken ze over een toplicht om nachtzeilen mogelijk te maken. Raaskal ligt in Akkrum in jachthaven 'Tusken de Marren', Teerling wordt niet meer gebruikt en staat in onze loods in Enschede.

De waardigheidseisen voor een Waterrat zijn vergelijkbaar met die voor De Witte Draeck, maar in sommige opzichten wordt er iets meer verlangd. Gennakeren is bij De Witte Draeck slechts leuk om te kunnen, op een Waterrat is kunnen spinnakeren een vereiste. Verder wordt zeilen op een Waterrat vaak als lastiger ervaren, met name omdat de boten kwetsbaarder zijn en andere vaareigenschappen hebben.

Wat betreft varen op groter water (IJsselmeer en Waddenzee) geldt voor de Waterrat hetzelfde als voor de Varianta 18: vaar alleen uit als je volledig vertrouwen hebt in jezelf, je bemanning en je boot. Nooit op het IJsselmeer komen omdat je het te lastig vindt is niet erg, halverwege in de problemen komen wel.

Voor vertrek

Controleer altijd de inventaris voor je vertrekt met behulp van de checklist in de belangrijke papieren map. Mist er iets na jouw vertrek dat daarvoor nog aanwezig was, dan draai jij voor de kosten op. Controleer de zeilen op scheuren en check de zeillatten en kijk of de verstaging nog goed geborgd is. Lees het logboek even door en meld je bij de havenmeester af voor je vertrek (niet aanwezig: een briefje werkt ook).

Eisen praktijk

Voor het behalen van de Waterratwaardigheid moeten de volgende punten in voldoende mate beheerd worden:

- *Zeilklaar maken:* Huikje verwijderen, kraanlijn doorzetten, fok aanslaan, vallen aanslaan, fokkenschoten bevestigen.
- *Klaarmaken voor de nacht:* Vallen loshalen en klappervrij aan het spiboomoog bevestigen, fok droog in zeilzak, grootzeil opdoeken, kraanlijn doorzetten, huikje aanbrengen, rommel opruimen en controleren of schip nog goed vastligt.
- *Verhalen van het schip:* Zonder gebruikmaken van de motor maar met spierkracht, daarbij niets beschadigend, het schip kunnen verplaatsen.
- *Hijzen en strijken van de zeilen:* De manoeuvre moet je ook varend beheersen.
- *Opdoeken:* Grootzeil en fok moet je kunnen opdoeken.
- *Stand en bediening van de zeilen:* Onder alle koersen de stand van de zeilen weten.

De sturende werking van de zeilen kennen.

- *Overstag gaan*: De overstag moet doelmatig gebruikt worden, maar bovenal veilig en volledig onder controle. Zorg voor voldoende snelheid en ruimte.
- *Gijpen en een gijp kunnen vermijden*: De gijp moet vooral doelmatig gebruikt worden, en veilig en volledig onder controle. Maak zo nodig een stormrondje.
- *Opkruisen in alle wateren*: Maak in druk vaarwater effectief gebruik van de korte en lange slag. Inzicht hebben in het moment wanneer je een overstag het beste kunt maken en wat er vervolgens bij komt kijken. Zorgen dat je hoog genoeg aan de wind vaart om zodoende onnodige meters te vermijden.
- *Aanleggen aan hoger-, langs- en lagerwal*: Op een van te voren uitgekozen plaats landen met een lage snelheid. Sliplanding en opschieter goed beheersen. De manoeuvre afbreken en overdoen als hij dreigt te mislukken. Snelheid kunnen regelen door middel van aantrekken en vieren van het zeil. Bij aanleggen op lagerwal de zeilen strijken op een bovenwinds punt, leg landvasten klaar en hang de stootwillen op aan de goede kant. Dobber, wrik of motor naar de lagerwal. Denk aan de giek die over de kant hangt als je aan de kant komt.
- *Afvaren van hoger-, langs- en lagerwal*: Over de goede boeg wegvaren. Bij lagerwal kun je gebruikmaken van de giek, wrikriem of de motor. Zorg ervoor dat het hijsen in één keer goed en soepel gaat want bij een beetje krachtige wind kan er een hoop misgaan.
- *Afmeren van het schip*: Je moet het schip langs zij aan een steiger, aan een ander schip of tussen palen af kunnen meren met behulp van landvasten en springen. Lijnen moeten lang genoeg zijn en de juiste knopen en steken dienen te worden gebruikt.
- *Man-over-boordmanoeuvre*: Deze manoeuvre goed beheersen om de drenkeling snel en veilig uit het water te kunnen halen.
- *Nemen van bruggen en sluizen*: Je moet de brug- en sluisseinen kennen. Opletten dat mast en giek de brug niet raken. Let goed op het andere verkeer. Juist hierbij gebruik kunnen maken van motor en/of wrikriem.
- *Ankeren*: Bij het ankeren moet er vooral op gelet worden of de ankergrond goed is, en of de ankerplaats veilig is. Controleer of je na ankeren op dezelfde plaats blijft liggen (geen 'krabbend anker'). Steek minimaal 3x de diepte aan ankerlijn.
- *Loskomen van de grond*: Je moet kunnen loskomen van de bodem wanneer je bent vastgelopen. Dit kan met behulp van zeilen, gewichtstrim, wrikriem, motor of hulp van een ander schip. Principe van geforceerde gijp en snelle overstag kennen en toe kunnen passen.
- *Varen op de motor*: Je moet de voor de motor specifieke eigenschappen kennen en weten hoe slepen werkt. Op de motor zowel voor- als achteruit kunnen varen en aan kunnen leggen.
- *Kunnen reven en de noodzaak ervan kennen*: Weten wanneer gereefd moet worden en een rif kunnen steken. Volgorde van reven kennen. Ook ontreven moet beheerd worden.
- *Mast zetten en strijken*: De zeilen strijken, giek losmaken en in het gangboord leggen. Vervolgens met de fokkenval de voorstag van spanning halen, losmaken en vervol-

gens voorzichtig de mast naar beneden begeleiden en in de Helmichsteun leggen. Controleren of alle lijnen en stagen in de boot liggen en niet in het water terecht kunnen komen. Mast zetten in omgekeerde volgorde.

- *Wrikken*: Wrikken is een kunstje voor helden, je moet het leren. Als je het eenmaal kunt is het een stuk betrouwbaarder dan je motor.
- *Spinnakeren*: De spinnaker kunnen aanslaan, hijsen, grijpen, strijken en weer netjes opbergen, maar vooral ook weten onder welke omstandigheden spinnakeren mogelijk is.
- *Inzicht in het weer*: Op de hoogte zijn van het weer en hier rekening mee houden bij je plannen. Op tijd reageren op weersveranderingen.
- *Manoeuvres plannen*: Bij manoeuvres veilige plannen maken en deze duidelijk communiceren met de rest van de bemanning.
- *Zorgen voor de bemanning*: Zorg voor de veiligheid en gezondheid van je bemanning, inclusief jezelf. Denk hierbij ook aan het voorkomen en omgaan met zeeziekte.
- *Navigeren*: Kunnen navigeren op binnenwateren, IJsselmeer en Waddenzee. Voor de laatste twee geldt dat weten wat je niet kan belangrijker is dan het perfect beheersen van de navigatie.

Eisen theorie

- *Vaarregels*: De voornaamste regels uit het BPR kennen. In ieder geval 'goed zeeman-schap', 'stuurboordswal', 'bakboord-stuurboord', 'loef-lij', 'zeil-spier-motor'. Tevens weten wanneer een ankerbol en motorkegel nodig zijn (motorkegel is alleen op Teer-ling aanwezig). Enkele lokaal geldende regels zoals zeilen op het P.M.-kanaal.
- *Schiemanswerk*: Voornaamste knopen en steken beheersen. In ieder geval paalsteek, platte knoop, slipsteek, mastworp, achtknoop en kikkerbelegging (weinig slagen, één halve steek). Ook het opschieten van lijnen moet beheersd worden.
- *Motor*: Beide Waterratten hebben een 4pk-viertaktmotor die loopt op benzine. De start- en stopprocedure kennen (benzinekraan, dodemanskoord, bij starten niet te-veel gas, juist gebruik van de choke). Kunnen omschakelen van voor- naar achteruit. Weten hoe het motorslot werkt en hoe je de externe tank vol moet tanken. De mo-tor heeft een interne olietank, deze kan gaan lekken als de motor van de boot wordt gehaald en verkeerd wordt neergelegd.
- *Jachtetiquette*: De belangrijkste dingen van jachtetiquette weten en toe kunnen pas-sen (bijvoorbeeld vlagvoering, beleefdheid).

Achterlaten van de boot

Voor je de boot achterlaat, moet je de volgende dingen doen:

- Inventaris controleren. Als jij iets kwijt hebt gemaakt moet je zelf voor vervanging zorgen.

- Alle bederfelijke waar meenemen of weggooien, in ieder geval niet aan boord laten.
- De afwas doen en de thermoskannen omspoelen en open laten staan.
- Binnen schoonmaken met een sopje van allesreiniger en dettol, haal hierbij ook de plankjes uit de zijvakken.
- Dek schrobben met een borstel en slotwater, nooit een schuursponsje of schuurmiddel gebruiken. Als het dek erg smerig is kun je allesreiniger toevoegen.
- Bakskisten schoonmaken met allesreiniger. De kuipvloer alleen met water schoonmaken.
- Waterlijn schoonmaken met een spons of zachte borstel.
- Natte doekjes uithangen.
- Zeilen netjes opvouwen en natte zeilen drogen. Eventueel uitleggen in het vooronder als ze nog niet droog zijn als je vertrekt. Natte zeilen nooit opvouwen.
- Huikje over het grootzeil doen.
- Aan beide zijden van de boot stootwillen hangen.
- Benzinekraantje dichtdraaien.
- Beluchting van de benzinetank dichtdraaien.
- Motorslot op motor doen (motor niet opklappen, anders is hij erg kwetsbaar).
- Aftanken of anders ruim voldoende benzinegeld achterlaten.
- Vallen netjes wegbinden, anders klappert het zo.
- Vlag, spiboom, wrikriem, puts en benzinetank binnenleggen.
- Logboek invullen, bijzonderheden apart vermelden en na thuiskomst over de mailinglijst sturen.
- Boot afsluiten en controleren of zij goed vast ligt.
- Eventuele schade en bijzonderheden doorgeven aan het bestuur.
- Vochtige kussens in de kajuit rechtop zetten.

Jaffa

Algemeen

Jaffa is het grootste en snelste zeiljacht van Euros. Zij ligt standaard in de box E17 van de Buyshaven in Enkhuizen. Schipperen op Jaffa is een grote verantwoordelijkheid, de krachten zijn vele malen groter dan op de andere Eurosbootjes. Door de afstanden en vele handelingen aan boord is het ook niet meer mogelijk om alleen te varen. Je bemanning goed instrueren is dus noodzakelijk. Omdat Jaffa een wedstrijdboot is, is zij niet te vergelijken met andere boten van Euros. Jaffa heeft een ingebouwde motor waarmee je goed moet kunnen manoeuvreren.

Voor vertrek

Zorg voor vertrek dat je boot en bemanning volledig op orde is. Denk aan het logboek en controleer de boot ook zelf op de belangrijkste punten. Voer altijd de motorcheck netjes uit. Meld je af bij de havenmeester door een afwezigheidsbriefje in te vullen bij het toiletgebouw.

Eisen praktijk

De praktischeisen van Jaffa kunnen vergeleken worden met die van een Waterrat. Echter moet alles met meer beheersing en controle worden uitgevoerd.

- *Zeilklaar maken:* Huikje verwijderen, kraanlijn doorzetten, fok aanslaan, vallen aanslaan, fokkenschoten bevestigen.
- *Klaarmaken voor de nacht:* Vallen loshalen en klappervrij bij de mastvoet bevestigen, fok droog in zeilzak, grootzeil opdoeken, kraanlijn doorzetten, huikje aanbrengen, rommel opruimen en controleren of schip nog goed vastligt.
- *Verhalen van het schip:* Zonder gebruikmaken van de motor maar met spierkracht, daarbij niets beschadigend, het schip kunnen verplaatsen.
- *Hijsen en strijken van de zeilen:* De manoeuvre moet je ook varend beheersen.
- *Opdoeken:* Grootzeil en fok moet je kunnen opdoeken.
- *Stand en bediening van de zeilen:* Onder alle koersen de stand van de zeilen weten. De sturende werking van de zeilen kennen.
- *Overstag gaan:* De overstag moet doelmatig gebruikt worden, maar bovenal veilig en volledig onder controle. Zorg voor voldoende snelheid en ruimte.
- *Gijpen en een gijp kunnen vermijden:* De gijp moet vooral doelmatig gebruikt worden, en veilig en volledig onder controle. Maak indien nodig een stormrondje.
- *Opkruisen in alle wateren:* Maak in druk vaarwater effectief gebruik van de korte en lange slag. Inzicht hebben in het moment wanneer je een overstag het beste kunt

maken en wat er vervolgens bij komt kijken. Zorgen dat je hoog genoeg aan de wind vaart om zodoende onnodige meters te vermijden.

- *Aanleggen aan hoger-, langs- en lagerwal:* Op een vooraf uitgekozen plaats landen met een lage snelheid. Sliplanding en opschieter goed beheersen. De manoeuvre afbreken en overdoen als hij dreigt te mislukken. Snelheid kunnen regelen door middel van aantrekken en vieren van het zeil. Bij aanleggen op lagerwal de zeilen strijken op een bovenwinds punt, leg landvasten klaar en hang de stootwillen op aan de goede kant. Dobber of motor naar de lagerwal. Denk aan de giek die over de kant hangt als je aan de kant komt.
- *Afvaren van hoger-, langs- en lagerwal:* Over de goede boeg weg varen. Bij lagerwal kun je gebruik maken van de giek of de motor. Zorg ervoor dat het hijsen in een keer goed en soepel gaat want bij een beetje krachtige wind kan er een hoop misgaan.
- *Afmeren van het schip:* Je moet het schip langs zij aan een steiger, aan een ander schip of tussen palen af kunnen meren met behulp van landvasten en springen. Lijnen moeten lang genoeg zijn en de juiste knopen en steken worden gebruikt.
- *Man-over-boordmanoeuvre:* Deze manoeuvre goed beheersen om de drenkeling snel en veilig uit het water te kunnen halen.
- *Nemen van bruggen en sluizen:* Je moet de brug- en sluisseinen kennen. Opletten dat de mast en giek de brug niet raken. Let goed op het andere verkeer. Juist hierbij gebruik kunnen maken van motor.
- *Ankeren:* Bij het ankeren moet er vooral op gelet worden of de ankergrond goed is, en of de ankerplaats veilig is. Controleer of je na ankeren op dezelfde plaats blijft liggen (geen 'krabbend anker'). Steek minimaal 3x de diepte aan ankerlijn.
- *Loskomen van de grond:* Je moet kunnen loskomen van aan de bodem wanneer je bent vastgelopen. Dit kan met behulp van zeilen, gewichtstrim, motor of hulp van een ander schip. Principe van geforceerde gijp en snelle overstag kennen en toe kunnen passen.
- *Varen op de motor:* Je moet de voor de motor specifieke eigenschappen kennen, en weten hoe slepen werkt. Op de motor zowel voor- als achteruit kunnen varen en aan kunnen leggen.
- *Kunnen reven en de noodzaak ervan kennen:* Weten wanneer gereefd moet worden en een rif kunnen steken. Volgorde van reven kennen. Ook ontreven moet beheerd worden.
- *Mast zetten en strijken:* De mast van Jaffa kan alleen met een kraan gezet en gestreken worden. Dit gebeurt alleen bij de heen- en terugvaart. Een stappenplan voor de maststrijk staat op de EurosWiki.
- *Bemannig goed in kunnen schatten:* Hun ervaring op niveau schatten en hier je manier van schipperen op aanpassen.
- Op groot water zoals het IJsselmeer kunnen varen.
- Kunnen manoeuvreren op de motor.
- De vaareigenschappen van Jaffa goed kennen.

- *Navigeren*: Navigatie goed beheersen, om kunnen gaan met stroming, weerberichten, tochtplanning en lichten.

Eisen theorie

Je moet de regelgeving uitstekend beheersen. Dit omdat Jaffa geregeld op druk vaarwater vaart. Vooral bij wedstrijden is het goed beheersen van vaar en wedstrijdregels een must. Daarnaast heb je een marifoocertificaat (Marcom-B) nodig om Jaffa te mogen varen. Dit hoeft wettelijk niet per se de schipper te zijn, maar binnen Euros is het gebruikelijk dat dit wel zo is. Het is van belang dat je zo snel mogelijk na het behalen van je waardigheid in het bezit bent van dit marifoocertificaat.

Achterlaten van de boot

Het is belangrijk het schip netjes achter te laten. Kijk hiervoor ook bij het lijstje van de Waterratten.

Voor je de boot achterlaat, moet je de volgende dingen doen:

- Inventaris controleren. Als jij iets kwijt hebt gemaakt moet je zelf voor vervanging zorgen.
- Alle bederfelijke waar meenemen of weggooien, in ieder geval niet aan boord laten.
- De afwas doen en de thermoskannen omspoelen en open laten staan.
- Binnen schoonmaken met een sopje van allesreiniger en Dettol. Vergeet ook niet achterin bij de mossels schoon te maken.
- Dek schrobben met een borstel en slotwater, nooit een schuursponsje of schuurmiddel gebruiken. Als het dek erg smerig is kun je allesreiniger toevoegen.
- Riool leegscheppen en schoonmaken.
- Waterlijn schoonmaken met een spons of zachte borstel.
- Natte doekjes uithangen.
- Zeilen netjes opvouwen en natte zeilen drogen. Eventueel uitleggen in het vooronder als ze nog niet droog zijn als je vertrekt. Natte zeilen nooit opvouwen.
- Huikje over het grootzeil doen.
- Aan beide zijden van de boot stootwillen hangen.
- Dieselpcil controleren en zo nodig aftanken (hoeft niet elke week). De diesel wordt betaald door Euros (behalve bij zeezeilperiodes).
- Vallen netjes wegbinden, anders klappert het zo.
- Vlag, spiboom, lierhendels, putsen, joon en hoefijzers binnenleggen.

- Logboek invullen, bijzonderheden apart vermelden en na thuiskomst over de mailinglijst sturen.
- Boot afsluiten en controleren of zij goed vast ligt.
- Eventuele schade en bijzonderheden doorgeven aan het bestuur.